

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Zasady oceniania rozwiązań zadań
<i>Egzamin:</i>	Egzamin eksternistyczny z zakresu liceum ogólnokształcącego
<i>Przedmiot:</i>	Język polski
<i>Forma arkusza:</i>	LPOP-100-2602
<i>Termin egzaminu:</i>	7 lutego 2026 r.
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	13 lutego 2026 r.

Egzaminatorze!

- Oceniaj prace zdających uczciwie i z zaangażowaniem.
- **Stosuj przyjęte zasady oceniania w sposób obiektywny.** Pamiętaj, że każda odpowiedź merytorycznie poprawna, spełniająca warunki określone w poleceniu, musi **zostać** oceniona pozytywnie, nawet jeżeli nie ujęto jej w przykładowych odpowiedziach.
- Konsultuj niejednoznaczne rozwiązania zadań z innymi egzaminatorami lub z przewodniczącym zespołu egzaminatorów. W razie niemożności osiągnięcia wspólnego stanowiska rozstrzygajcie na korzyść zdającego.
- Podczas przyznawania punktów nie kieruj się emocjami.
- Informuj przewodniczącego o wszystkich nieprawidłowościach zaistniałych w trakcie oceniania, w tym – o podejrzeniach o niesamodzielność w pisaniu pracy.

ZASADY OCENIANIA ROZWIĄZAŃ ZADAŃ

Uwaga: Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne i spełniające warunki zadania.

Zadanie 1. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania literatury [...].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 2. Odbiór tekstów kultury. Zdający: 2) analizuje strukturę tekstu: odczytuje jego sens, główną myśl [...].

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- *Nowomowa różni się od staromowy zasobem słownictwa. Język został zubożony, została ograniczona liczba słów.*
- *Nowomowa to język sztuczny, tworzony na potrzeby totalitaryzmu w celu manipulowania ludźmi. Staromowa wpływała na ludzi bez manipulacji.*
- *Staromowa nie zawężała zakresu myślenia, charakteryzowała się bogactwem znaczeniowym słów, z kolei nowomowa zawężała zakres myślenia, rozumowania poprzez ograniczanie znaczenia słów.*

Zadanie 2. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania literatury [...].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 2. Odbiór tekstów kultury. Zdający: 2) analizuje strukturę tekstu: odczytuje jego sens, główną myśl [...].

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź w pełni poprawna, zawierająca dwa poprawne wskazania.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna (jedno poprawne wskazanie) albo brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

P F

Zadanie 3. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Kształcenie językowe. 3. Funkcjonalne wykorzystywanie wiedzy o języku w odczytaniu sensów zawartych w strukturze głębokiej tekstów literackich i nieliterackich.	II. Kształcenie językowe. 1. Gramatyka języka polskiego. Zdający: 1) wykorzystuje wiedzę z dziedziny [...] frazeologii i składni w analizie i interpretacji tekstów.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

C

Zadanie 4. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania literatury [...].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 2. Odbiór tekstów kultury. Zdający: 2) analizuje strukturę tekstu: odczytuje jego sens, główną myśl [...].

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

Władzy zależy na wprowadzeniu nowomowy, ponieważ będzie ona narzędziem

- *ograniczającym / eliminującym myślenie ludzi*
- *uniemożliwienia myślozbrodni, a co za tym idzie – uniemożliwienia przeciwstawienia się systemowi totalitarnemu panującemu w Oceanii.*
- *podporządkowania sobie ludzi poprzez ciągłą kontrolę, ograniczenia ich potrzeb, wpływania na życie ludzi.*
- *manipulacji ludźmi, bo łatwiej sterować tymi, którzy mają ograniczony świat wartości – pojęcia takie jak „zło” i „dobro” zostaną „spłaszczony” znaczeniowo.*
- *ograniczania wolności (słowo „wolność” w ogóle przestanie istnieć) – zniszczenie bogactwa języka pomoże władzy totalitarnej sterowanie obywatelami.*

Zadanie 5. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania literatury [...].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Czytanie utworów literackich. Zdający: 9) rozpoznaje w utworze i interpretuje sposoby kreowania: świata przedstawionego ([...] wątków [...]), [...].

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź w pełni poprawna, zawierająca cztery poprawne wskazania.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna (jedno, dwa lub trzy poprawne wskazania) albo brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

D B A C

Zadanie 6. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Kształcenie językowe. 1. Pogłębianie funkcjonalnej wiedzy o języku.	II. Kształcenie językowe. 2. Zróżnicowanie języka. Zdający: 7) rozpoznaje słownictwo o charakterze wartościującym; odróżnia słownictwo neutralne od słownictwa o zabarwieniu emocjonalnym.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź w pełni poprawna, zawierająca dwa poprawne wskazania.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna (jedno poprawne wskazanie) albo brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

B D

Zadanie 7. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania literatury [...].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 2. Odbiór tekstów kultury. Zdający: 2) analizuje strukturę tekstu: odczytuje jego sens, główną myśl [...].

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna, zawierająca dwa poprawne wskazania.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna (jedno poprawne wskazanie) albo brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

F P

Zadanie 8. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 5. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej i światowej oraz umiejętność mówienia [...] 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru utworów literackich [...] na różnych poziomach [...].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Czytanie utworów literackich. Zdający: 7) wykazuje się znajomością i zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe; 14) wykorzystuje w interpretacji utworów potrzebne konteksty, szczególnie kontekst [...], kulturowy [...].

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna, zawierająca wyjaśnienie na podstawie znajomości całego utworu.

0 pkt – wypowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

Zadaniem tłumacza jest wierne wyrażenie treści tekstu w innym języku, natomiast Winston Smith zmieniał także sens tekstów pisanych staromową – zgodnie z obowiązującą linią partii.

Zadanie 9. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 5. Znajomość wybranych utworów z literatury [...]. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania literatury [...].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Czytanie utworów literackich. Zdający: 7) wykazuje się znajomością i zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź w pełni poprawna, zawierająca wyjaśnienie na podstawie znajomości całego utworu.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

Syme'a czeka ewaporacja (unicestwienie), ponieważ stanie się on zagrożeniem dla władzy. Syme myśli samodzielnie, a to jest wrogiem dla systemu totalitarnego. Dostrzeże mechanizmy władzy i będzie o nich mówił, przez co zarazi innych postawą wrogą wobec systemu.

Zadanie 10. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 5. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej i światowej [...].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Czytanie utworów literackich. Zdający: 8) wykazuje się znajomością i zrozumieniem utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe; 12) porównuje utwory literackie lub ich fragmenty, dostrzega kontynuacje i nawiązania w porównywanych utworach, określa cechy wspólne i różne.
III. Tworzenie wypowiedzi. 2. Wykorzystanie kompetencji językowych i komunikacyjnych w wypowiedziach [...].	III. Tworzenie wypowiedzi. 1. Elementy retoryki. Zdający: 6) rozumie, na czym polega logika i konsekwencja toku rozumowania w wypowiedziach [...].

Zasady oceniania

10.1. (0–1)

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

B

10.2. (0–1)

1 pkt – odpowiedź poprawna, zawierająca rozstrzygnięcie i jego uzasadnienie.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

Rozstrzygnięcie: *tak, pełnił taką samą funkcję.*

Uzasadnienie: *zarówno Rzecki, jak i Smith zapisują w pamiętniku spostrzeżenia, uwagi, dotyczące otaczającej ich rzeczywistości / i Rzecki, i Smith to ludzie samotni, którym pamiętnik pozwala wyrazić ich poglądy, wyrazić siebie, wrócić do wspomnień.*

Rozstrzygnięcie: *nie, pełnił inną funkcję.*

Uzasadnienie: *w przypadku Smitha pamiętnik jest jedynym obszarem wolności w świecie, który tej wolności zagraża / daje mu namiastkę wolności, natomiast w przypadku Rzeckiego nie widać takiego wpływu władz na codzienne zapiski dotyczące życia bohatera / bohater znajduje potwierdzenie swoich poglądów np. politycznych w rozmowach ze znajomymi.*

Zadanie 11. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 5. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej [...] oraz umiejętność	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Czytanie utworów literackich. Zdający:

mówienia o nich z wykorzystaniem potrzebnej terminologii.	3) rozróżnia gatunki epickie, liryczne, dramatyczne [...].
---	--

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

C

Zadanie 12. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru utworów literackich [...] na różnych poziomach: dosłownym, metaforycznym [...].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Czytanie utworów literackich. Zdający: 4) rozpoznaje w tekście literackim środki wyrazu artystycznego poznane w szkole podstawowej [...] określa ich funkcje.
II. Kształcenie językowe. 6. Rozwijanie wiedzy o elementach składowych wypowiedzi [...] pisemnych oraz ich funkcjach w [...] komunikowaniu się.	SP II. Zróżnicowanie języka. Zdający: 4) rozumie dosłowne i przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi; [...].

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź w pełni poprawna, zawierająca dwa poprawne wskazania.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna (jedno poprawne wskazanie) albo brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

P P

Zadanie 13. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Kształcenie językowe. 1. Pogłębienie funkcjonalnej wiedzy z zakresu nauki o języku.	II. Kształcenie językowe. 4. Ortografia i interpunkcja. Zdający: 2) wykorzystuje składniowo-znaczeniowy charakter interpunkcji.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

A

Zadanie 14. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Kształcenie językowe. 3. Funkcjonalne wykorzystywanie wiedzy o języku w odczytaniu sensów zawartych w strukturze głębokiej tekstów literackich i nieliterackich.	II. Kształcenie językowe. 1. Gramatyka języka polskiego. Zdający: 1) wykorzystuje wiedzę z dziedziny fleksji, słowotwórstwa [...] w analizie i interpretacji tekstów [...].

Zasady oceniania

2 pkt – odpowiedź w pełni poprawna, zawierająca trzy poprawne wskazania.

1 pkt – odpowiedź częściowo poprawna, zawierająca dwa poprawne wskazania.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna (jedno poprawne wskazanie) albo brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

P P F

Zadanie 15. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 5. Znajomość wybranych utworów z literatury [...] światowej oraz umiejętność mówienia o nich z wykorzystaniem potrzebnej terminologii. 7. Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania literatury oraz innych tekstów kultury, a także ich wzajemnej korespondencji. 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru utworów literackich i tekstów kultury na różnych poziomach [...].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Czytanie utworów literackich. Zdający: 7) wykazuje się znajomością i zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe; 8) rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów [...]. 2. Odbiór tekstów kultury. Zdający: 5) odczytuje pozaliterackie teksty kultury, stosując kod właściwy w danej dziedzinie sztuki. SP, kl. VII–VIII 2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 3) interpretuje dzieła sztuki ([...] grafika [...]).

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne wyjaśnienie sensu dwóch elementów graficznych w kontekście problematyki powieści *Rok 1984*.

1 pkt – poprawne wyjaśnienie sensu jednego elementu graficznego w kontekście problematyki powieści *Rok 1984*.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

• *oko przedstawione na plakacie to oko Wielkiego Brata, który cały czas inwigilował mieszkańców, przez co oni nie mogli czuć się wolni, nie mogli uciec od terroru.*

- **kolor niebieski** może być symbolem światła emitowanego przez ekrany stale śledzące człowieka w reżimie totalitarnym.
- **bomby** lecące na budynki, wiszące w powietrzu **helikoptery** – symbol stale prowadzonej wojny i poczucia zagrożenia w państwie totalitarnym.
- **promienie tworzące nad miastem sieć** symbolizują zniewolenie mieszkańców Oceanii, którzy nie mają prawa głosu, muszą podporządkować się Partii.

Zadanie 16. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru [...] tekstów kultury [...].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 2. Odbiór tekstów kultury. Zdający: 2) analizuje strukturę tekstu: odczytuje jego sens, główną myśl, sposób prowadzenia wywodu oraz argumentację.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź w pełni poprawna, zawierająca dwa poprawne wskazania.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna (jedno poprawne wskazanie) albo brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

P P

Zadanie 17. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru [...] tekstów kultury [...].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 2. Odbiór tekstów kultury. Zdający: 1) przetwarza [...] informacje z tekstów, np. publicystycznych [...].
II. Kształcenie językowe. 3. Funkcjonalne wykorzystywanie wiedzy o języku w odczytaniu sensów zawartych w strukturze głębokiej tekstów literackich i nieliterackich.	II. Kształcenie językowe. 1. Gramatyka języka polskiego. Zdający: 1) wykorzystuje wiedzę z dziedziny fleksji, słowotwórstwa [...] w analizie i interpretacji tekstów [...].

Zasady oceniania

2 pkt – odpowiedź w pełni poprawna, zawierająca dwie przyczyny/okoliczności oraz ich uzasadnienie.

1 pkt – odpowiedź częściowo poprawna, zawierająca jedną przyczynę/okoliczność oraz jej uzasadnienie ALBO dwie przyczyny/okoliczności – bez uzasadnienia.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- *młody wiek użytkowników (posługiwanie się przez nich słowami podkreślającymi binarność zubaża ten język);*

- niskie kompetencje językowe użytkowników języka (używanie jednego słowa na wyrażenie różnych stanów emocjonalnych; udział w komunikacji dla chęci zabrania głosu – mimo niskich kompetencji językowych);
- specyfika dyskusji internetowych (uczestniczenie w internetowych wojnach na słowa po to, by zaistnieć, a nie osiągnąć porozumienie w efekcie komunikacji);
- potrzeba wypowiedzi mimo braku kompetencji (uczestniczenie w komunikacji tylko po to, aby wyrazić swoje emocje);
- dążenie do skrótu, do szybkiej reakcji w komunikacji (celem komunikacji jest wyrażanie swoich zmiennych emocji);
- właściwa dla wieku skłonność do przesady (generalizowanie, wyolbrzymianie jako stan emocji / sposób postrzegania świata);
- naturalna emocjonalność reakcji na pierwsze doświadczenia życiowe (emocje „kipią”, cechują stan młodego człowieka).

Zadanie 18. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru [...] tekstów kultury [...].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 2. Odbiór tekstów kultury. Zdający: 3) rozpoznaje specyfikę tekstów publicystycznych [...], rozpoznaje środki językowe i ich funkcje [...].
III. Tworzenie wypowiedzi. 2. Wykorzystanie kompetencji językowych i komunikacyjnych w wypowiedziach [...].	III. Tworzenie wypowiedzi. 1. Elementy retoryki. Zdający: 6) rozumie, na czym polega logika i konsekwencja toku rozumowania w wypowiedziach [...].

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna, zawierająca informację o roli nawiasów w akapicie 6. tekstu 2.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

Autor w nawiasach wprowadził wyjaśnienia znaczenia słów pochodzących z gwary młodzieżowej; w nawiasach podawane są odpowiedniki słów z gwary młodzieżowej należące do polszczyzny ogólnej, co pomaga zrozumieć tekst.

Zadanie 19. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru [...] tekstów kultury [...].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 2. Odbiór tekstów kultury. Zdający: 2) analizuje strukturę tekstu: odczytuje [...] sposób prowadzenia wywodu i argumentację; 3) [...] rozpoznaje środki językowe i ich funkcje zastosowane w tekstach [...].

II. Kształcenie językowe. 3. Funkcjonalne wykorzystywanie wiedzy o języku w odczytaniu sensów zawartych w strukturze głębokiej tekstów literackich i nieliterackich.	II. Kształcenie językowe. 1. Gramatyka języka polskiego. Zdający: 1) wykorzystuje wiedzę z dziedziny fleksji, słowotwórstwa [...] w analizie i interpretacji tekstów [...].
---	---

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

B

Zadanie 20. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Kształcenie literackie i kulturowe. 8. Kształcenie umiejętności świadomego odbioru [...] tekstów kultury [...].	I. Kształcenie literackie i kulturowe. 2. Odbiór tekstów kultury. Zdający: 1) przetwarza [...] informacje z tekstów, np. publicystycznych [...]. 3) [...] rozpoznaje środki językowe i ich funkcje w zastosowane tekstach.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna, zawierająca wyjaśnienie znaczenia przenośni.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

W kontekście tekstu 2. można stwierdzić, że zmiany w języku polskim przypominają założenia twórców nowomowy zaprezentowane w „Roku 1984” G. Orwella, gdyż – tak jak w powieści – prowadzą doubożenia języka.

Zadanie 21. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Kształcenie językowe. 3. Funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o języku w odczytaniu sensów zawartych w strukturze głębokiej tekstów [...] nieliterackich.	3. Komunikacja językowa i kultura języka. Zdający: 4) rozpoznaje zjawisko powodujące niejednoznaczność wypowiedzi [...] dba o jasność i precyzję komunikatu.
IV. Samokształcenie. 2. Doskonalenie umiejętności korzystania z różnych źródeł informacji [...].	IV. Samokształcenie. Zdający: 8) posługuje się słownikami ogólnymi języka polskiego [...].

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

A

Zadanie 22. (0–15)

Napisz wypracowanie na podany temat.

- W wypracowaniu rozważ **problem** podany w temacie. Przedstaw również **swoje zdanie** i je **uzasadnij**.
- W rozważaniach przedstaw **argumenty**, odwołując się do **utworów literackich** wskazanych w temacie oraz do wybranych **kontekstów** (co najmniej **dwóch** spośród np.: historycznego, historycznoliterackiego, literackiego, biblijnego, mitologicznego, religijnego, politycznego, kulturowego, filozoficznego, egzystencjalnego, biograficznego).
- Jednym z utworów literackich musi być **lektura obowiązkowa** wybrana spośród lektur wymienionych na 2. stronie arkusza egzaminacyjnego.
- Twoja praca powinna liczyć co najmniej **250 wyrazów**.

Temat wypracowania:

Wolność jako potrzeba człowieka.

W pracy odwołaj się do:

- wybranej lektury obowiązkowej
- innego utworu literackiego
- wybranych kontekstów.

Zasady oceniania wypracowania

I. Spełnienie formalnych warunków polecenia (maksymalnie 1 punkt)

Egzaminator sprawdzający wypracowanie zdającego w tym kryterium będzie oceniał, czy:

- w pracy nie występuje błąd kardynalny;
- wypowiedź w co najmniej jednym fragmencie dotyczy problemu wskazanego w poleceniu;
- napisane wypracowanie jest w jakiegokolwiek części wypowiedzią argumentacyjną;
- w wypracowaniu zdający odwołał się do lektury obowiązkowej z listy lektur zamieszczonej w arkuszu egzaminacyjnym.

<ul style="list-style-type: none"> • W wypracowaniu nie występuje błąd kardynalny. ORAZ • W wypracowaniu jest odwołanie do lektury obowiązkowej z listy lektur zamieszczonej w arkuszu egzaminacyjnym. ORAZ • Wypracowanie przynajmniej częściowo dotyczy problemu wskazanego w poleceniu. ORAZ • Wypracowanie przynajmniej częściowo jest wypowiedzią argumentacyjną.	1 pkt
<ul style="list-style-type: none"> • Wypracowanie nie spełnia któregoś z warunków określonych w kategorii „1 pkt”. ALBO	0 pkt

• Wypowiedź jest napisana w formie planu albo w punktach.	

Uwaga: jeżeli w kryterium *Spełnienie formalnych warunków polecenia* przyznano 0 pkt, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się 0 pkt.

II. Kompetencje literackie i kulturowe (0–5 pkt)

Aby ocenić wypracowanie w tym kryterium, egzaminator będzie rozważał, czy:

- zdający wykorzystał znajomość lektury obowiązkowej (wskazanej w poleceniu bezpośrednio lub ogólnie), a także innych utworów (jeżeli polecenie tego wymagało) w sposób funkcjonalny, tzn. np. czy przywołał w pracy takie wydarzenia albo omówił takie wątki, które istotnie wspierają jego tok rozumowania albo dobrze ilustrują to, o czym pisze;
- przedstawił bogatą argumentację;
- nie popełnił błędów rzeczowych, w tym – błędów kardynalnych, zarówno w odniesieniu do przywołanych tekstów literackich oraz kontekstów, jak i do wykorzystanej terminologii historycznoliterackiej oraz/lub teoretycznoliterackiej.

5 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • Pogłębiona argumentacja. • Argumenty odwołujące się np. do faktów, logiki, emocji, zilustrowane odpowiednimi przykładami, ORAZ/LUB wykorzystanie przykładów w funkcji argumentacyjnej. • Argumenty/przykłady uporządkowane, np. zhierarchizowane.
4 pkt	Praca spełnia wszystkie wymagania na 3 pkt i niektóre na 5 pkt.
3 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • Powierzchnowa argumentacja; w wypowiedzi brak wnikliwości. • Niektóre argumenty zilustrowane odpowiednimi przykładami ORAZ/LUB wykorzystanie przykładów w funkcji argumentacyjnej. • Argumenty/przykłady częściowo uporządkowane.
2 pkt	Praca spełnia wszystkie wymagania na 1 pkt i niektóre na 3 pkt.
1 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • Podjęta próba argumentowania. • Ograniczenie do wyliczenia powierzchownie omówionych przykładów, powiązanych z problemem określonym w temacie.
0 pkt	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.

III. Kompozycja (0–1 pkt)

Aby ocenić wypowiedź zdającego w tym kryterium, egzaminator będzie rozważał m.in., czy:

- kompozycja wypracowania jest funkcjonalna wobec tematu oraz czy jest konsekwentna;
- wypracowanie jest spójne wewnątrzakapitowo i międzyakapitowo;
- wypowiedź jest podzielona na odpowiednio wyodrębnione graficznie akapity, z których każdy stanowi logicznie zorganizowaną, zwartą całość.

<ul style="list-style-type: none"> • Kompozycja wypracowania jest funkcjonalna wobec tematu i konsekwentna. ORAZ • Wypracowanie jest spójne w obrębie akapitu i międzyakapitami. ORAZ Dopuszczalne są 2 usterki w zakresie: spójności ALBO logiki wypowiedzi, ALBO podziału wypowiedzi na funkcjonalne akapity.	1 pkt
Wypracowanie nie spełnia warunków określonych w kategorii „1 pkt”.	0 pkt

IV. Styl (0–1 pkt)

Aby ocenić wypowiedź zdającego w tym kryterium, egzaminator będzie rozważał m.in., czy:

- styl wypowiedzi jest stosowny, tzn. czy zdający konsekwentnie posługuje się jednym, wybranym stylem, a jeżeli miesza różne style w wypowiedzi – to czy jest to uzasadnione (czy czemuś to służy, jest funkcjonalne);
- zdający nie napisał wypowiedzi, stosując słownictwo charakterystyczne dla stylu potocznego w odmianie mówionej.

1 pkt	Styl w całości lub w przeważającej części stosowny, tj. adekwatny do odmiany pisanej języka oraz do sytuacji komunikacyjnej (jednorodny albo funkcjonalnie niejednorodny).
0 pkt	Wypracowanie nie spełnia warunków określonych w kategorii „1 pkt”.

Centralna Komisja Egzaminacyjna

V. Język (0–4 pkt)

Aby ocenić wypowiedź w tym kryterium, egzaminator będzie rozważał m.in., czy:

- zdający poprawnie użył w wypowiedzi różnych rodzajów zdań i bogatej leksyki (np. frazeologizmów, wyrazów rzadziej używanych w języku polskim), czy też ograniczył się do najprostszych środków językowych;
- środki językowe, których użył zdający, pozwalają mu zrealizować temat w sposób swobodny i precyzyjny, czy też w pobieżny, sprawiający trudność w zrozumieniu tekstu.

Aby ocenić język wypowiedzi, egzaminator najpierw oceni zakres użytych środków językowych, a następnie – ich poprawność. Sprawdza m.in., w jakim stopniu zachowano poprawność składniową, frazeologiczną, fleksyjną i leksykalną wypowiedzi. W ocenie uwzględni liczbę wszystkich błędów językowych, które zdający popełnił w wypracowaniu.

Poprawność środków	nie więcej niż 2 błędy językowe	3–5 błędów językowych	6–8 błędów językowych	9–11 błędów językowych	12 lub więcej błędów językowych
szeroki zakres środków językowych, tzn. <ul style="list-style-type: none"> • zróżnicowana składnia • zróżnicowana leksyka, w tym np. bogata frazeologia, precyzyjne słownictwo, umożliwiające pełną i swobodną realizację tematu 	4 pkt	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt
zadowalający zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka stosowne / odpowiednie do realizacji tematu	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt	0 pkt
wąski zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka proste / ograniczone, utrudniające realizację tematu	2 pkt	1 pkt	0 pkt	0 pkt	0 pkt

VI. Ortografia (0–2 pkt)

Aby ocenić wypowiedź zdającego w tym kryterium, egzaminator sprawdzi, w jakim stopniu zachowano poprawność ortograficzną wypowiedzi.

2 pkt	Nie więcej niż 1 błąd ortograficzny.
1 pkt	2–3 błędy ortograficzne.
0 pkt	4 lub więcej błędów ortograficznych.

VII. Interpunkcja (0–1 pkt)

Aby ocenić wypowiedź zdającego w tym kryterium, egzaminator uwzględni liczbę i rodzaj błędów interpunkcyjnych popełnionych w wypowiedzi.

1 pkt	Nie więcej niż 5 błędów interpunkcyjnych.
0 pkt	6 lub więcej błędów interpunkcyjnych.

Uwagi dodatkowe

- Jeżeli wypowiedź w całości jest nie na temat, egzaminator oceni ją na 0 punktów.
- Jeżeli w wypowiedzi zdający w ogóle nie odwołał się do treści lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu, za całą wypowiedź egzaminator nie przyzna punktów.
- Jeżeli wypowiedź jest nieczytelna, egzaminator oceni ją na 0 punktów.
- Jeżeli wypowiedź nie zawiera w ogóle rozwinięcia (np. zdający napisał tylko wstęp), egzaminator przyzna 0 punktów w każdym kryterium.
- Jeżeli wypowiedź zawiera liczbę słów mniejszą niż wskazana w arkuszu egzaminacyjnym, wypracowanie zostanie ocenione wyłącznie w kryteriach: *spełnienie formalnych warunków polecenia, kompetencje literackie i kulturowe oraz kompozycja*. W pozostałych kryteriach egzaminator przyzna 0 punktów.
- Jeżeli praca będzie napisana drukowanymi literami, egzaminator przyzna 0 punktów w kryterium *ortografia*.
- Jeżeli wypowiedź jest napisana niesamodzielnie, np. zawiera fragmenty odtworzone z podręcznika, zadania zawartego w arkuszu egzaminacyjnym lub innego źródła, w tym – internetowego, lub jest przepisana od innego zdającego, wówczas w przypadku takiego zdającego egzamin z języka polskiego zostanie unieważniony.
- Zabronione jest pisanie wypowiedzi obraźliwych, wulgarnych lub propagujących postępowanie niezgodne z prawem. W przypadku takich wypowiedzi zostanie podjęta indywidualna decyzja dotycząca danej pracy, np. nie zostaną przyznane punkty za styl i język lub cała wypowiedź nie będzie podlegała ocenie.